

Onderzoek

Röntgenonderzoek van de borsten (mammografie)

Op de beelden van de mammografie kunnen we kleine veranderingen in het weefsel zien. Soms ook als ze nog niet voelbaar zijn.

Vaak wordt de mammografie samen met aanvullend onderzoek gedaan. Dit onderzoek wordt bij mannen en vrouwen gedaan. Het onderzoek naar - en de behandeling van - borstafwijkingen bij mannen is vrijwel hetzelfde als bij vrouwen. Omdat borstafwijkingen en borstkanker vooral voorkomen bij vrouwen is sommige informatie alleen voor vrouwen.

Heeft u een verwijzing voor het Borstcentrum van het Jeroen Bosch Ziekenhuis? Dan is de eerste stap een bezoek aan de afdeling Radiologie.

LET OP! U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens EEN DAG vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.

Bekijk ook dit filmpje van de Borstkankervereniging over de mammografie:

(073) 553 36 00

Maandag t/m vrijdag 8.00 - 17.00 uur

Hoe verloopt het onderzoek?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over het onderzoek.

Vorbereiding

Bent u zwanger?

Bent u zwanger of zou u zwanger kunnen zijn? Röntgenstraling kan schadelijk zijn voor het ongeboren kind. Vraag uw arts of het onderzoek kan worden uitgesteld. Meld dit óók altijd aan de laborant, voordat het onderzoek begint.

Bent u pas zwanger geweest of geeft u borstvoeding?

Dan is de mammografie moeilijker te beoordelen. Het is mogelijk dat het onderzoek wordt uitgesteld. Na overleg met de behandelend arts en de radioloog kan dan in eerste instantie een echografie gemaakt worden.

Verzorging

- Graag van tevoren baden of douchen.
- Gebruik geen bodylotion, crèmes, zinkzalf of talkpoeder. Deodorant mag u wel gebruiken.
- Heeft u lang haar? Zorg dan voor een haarelastiek of speld om uw haren bij elkaar te binden.

Heeft u gevoelige of pijnlijke borsten?

Dan adviseren wij u om ongeveer 30 minuten voor het onderzoek 2 tabletten 500 mg paracetamol in te nemen. Gebruik geen andere pijnstillers.

Begeleiding

Wij raden u aan u door een vertrouwd persoon te laten begeleiden, die tijdens het onderzoek op u wacht in de wachtkamer.

De dag van het onderzoek

Wat voor kleding trekt u aan?

Tijdens het onderzoek moet uw bovenlichaam ontbloot worden. Houd hiermee rekening bij uw kledingkeuze.

Waar meldt u zich?

Kom op tijd naar uw afspraak op de afdeling Radiologie. Kijk goed op de afspraakbevestiging op welke locatie uw afspraak is. Meld u met de QR-code op uw dagticket (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aanmelden>) aan bij het gele aanmeldpunt. Hierna neemt u plaats in de wachtruimte. Als u aan de beurt bent wordt u opgehaald.

Wat gebeurt er tijdens het onderzoek?

De laborant maakt de opnamen. Vóór het maken van de opnamen stelt de laborant u een paar vragen. Deze informatie heeft de radioloog nodig bij het beoordelen van de beelden.

De laborant maakt opnamen van de linker- en rechterborst om ze met elkaar te kunnen vergelijken.

- Bij vrouwen worden per borst 2 opnamen gemaakt. Er worden dus in totaal 4 opnamen gemaakt.
- Bij mannen wordt per borst 1 opname gemaakt. Er worden dus in totaal 2 opnamen gemaakt.

De laborant legt uw borst op een plaat en drukt met een tweede plaat het borstweefsel kortdurend samen. Meestal is de druk wat vervelend, soms zelfs pijnlijk. Dit samendrukken van de borst is nodig om de beelden goed te kunnen beoordelen.

Soms geeft de mammografie niet voldoende informatie en is verder onderzoek nodig. Er kunnen aanvullende foto's worden gemaakt. De mammografie kan ook worden aangevuld met een echografie. Dit is een onderzoek waarbij uitgezonden geluidsgolven worden opgevangen en omgezet tot een beeld. Als een echografie nodig is, volgt dit meestal aansluitend op de mammografie.

Bij een echografie wordt een afbeelding van de borst gemaakt met behulp van ultrageluidsgolven. Er wordt wat echogel op de borst aangebracht. De radioloog of laborant onderzoekt de borst door over uw borst te bewegen met een klein apparaat (een transducer). Dit onderzoek doet geen pijn.

Zijn er bijwerkingen of risico's?

Bij dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van röntgenstraling. Door de moderne technieken die in ons ziekenhuis worden toegepast, is het risico van de röntgen-straling minimaal.

Mogelijk vervolgonderzoek

Meestal geeft het onderzoek voldoende informatie en kunt u weer naar huis. Soms is verder onderzoek nodig. Houd er rekening mee dat u mogelijk langer op de afdeling Radiologie zult zijn.

Tomosynthese van de borst

Na een röntgenonderzoek van de borsten (mammografie) kan de radioloog kiezen voor een tomosynthese om een bepaald gebied in de borst preciezer te onderzoeken.

Voor een tomosynthese wordt hetzelfde röntgentoestel gebruikt als voor de mammografie. Er worden dan meerdere dunne opnamen gemaakt van het borstweefsel. Het onderzoek gaat ongeveer op dezelfde manier als een mammografie.

De uitslag van dit onderzoek krijgt u tegelijk met de uitslag van de mammografie.

Veelgestelde vragen

Hoe lang duurt het onderzoek?

De mammografie duurt ongeveer 20 minuten. Is er aanvullend onderzoek nodig? Houd dan rekening met een totale onderzoeksduur van ongeveer 60 minuten.

Kan ik een mammografie onderzoek ondergaan met mijn borstprothese(n)?

Ook met een inwendige borstprothese kunt u een mammografie ondergaan. Bij een mammografie wordt druk uitgeoefend op de borst. Volgens wetenschappelijk onderzoek is het risico dat prothesen hierdoor kapot gaan heel klein. Andere onderzoeksmethoden zijn niet zinvol en worden niet aanbevolen door de Gezondheidsraad.

Als er door de prothese te weinig borstweefsel te zien is om een goede beoordeling te kunnen doen, informeert de radioloog u hierover en wordt gekeken naar alternatieven.

Van wie krijg ik de uitslag?

U krijgt de uitslag van de arts die het onderzoek heeft aangevraagd. Is er met u nog geen afspraak gemaakt voor de uitslag van dit onderzoek? Bel dan zelf naar de polikliniek waar u onder behandeling bent om hiervoor een afspraak te maken.

Ik kan niet naar de afspraak komen, wat moet ik doen?

Kunt u niet naar de afspraak komen? Geef dit dan zo snel mogelijk aan ons door via telefoonnummer (073) 553 36 00. Doe dit minstens 24 uur voor het onderzoek. We kunnen dan in uw plaats een andere patiënt helpen.

Is een mammografie nauwkeurig bij zeer dicht borstklierweefsel?

Heeft u zeer dicht borstklierweefsel? Dan zijn afwijkingen in de borst minder goed te zien met een mammografie. U krijgt dan vaak aanvullend onderzoek. Meer hierover leest u op onze pagina 'Mammografie en zeer dicht borstklierweefsel' (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mammografie-en-zeer-dicht-borstklierweefsel>).

Ik heb nog vragen, waar kan ik die stellen?

Heeft u vragen? Dan kunt u bellen met de afdeling Radiologie/Borstcentrum, telefoonnummer (073) 553 36 00.

Voor meer informatie over het Borstcentrum kunt u kijken op onze afdelingspagina (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/borstcentrum>).

Praktische tips

Wat neemt u mee?

Bij iedere afspraak in het ziekenhuis neemt u mee:

- een geldig identiteitsbewijs
- uw Actueel Medicatie Overzicht (AMO).

Hier vindt u meer informatie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/wat-neemt-u-mee>) over wat u moet meenemen.

Afspraak op onze locatie in 's-Hertogenbosch, Boxtel, Drunen of Rosmalen? Meld u eerst digitaal aan. Lees hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/aanmelden>) hoe dit werkt.

De afdeling Radiologie

Op de afdeling Radiologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/radiologie>) is de radioloog verantwoordelijk voor de onderzoeken. De radioloog is een arts die gespecialiseerd is in het uitvoeren en beoordelen van deze onderzoeken. De radiodiagnostisch laborant of physician assistent helpt de radioloog bij de onderzoeken. Ook kunnen zij deze onderzoeken in opdracht van de radioloog zelfstandig uitvoeren.

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven>) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

MijnJBZ

Via MijnJBZ (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Zie ook: Wat kan ik in MijnJBZ zien?

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-zien>)

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming

geven (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen>) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Betrokken afdelingen

Radiologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/radiologie>)

Borstcentrum (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/borstcentrum>)

Meer informatie

BIRADS-classificatie

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/borstcentrum/birads-classificatie-bij-een-mammografie-tomografie-synthese-enof-echo-onderzoek-van-de-borsten>)

Bij dit onderzoek geeft de radioloog een zogenaamde BIRADS-classificatie af.

Code RAD-044